

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELMI-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *KESERŰ-émlékkönyv*

**KÖRLEVÉL
(2020-393)**

Tisztelt Tagtársaim Kedves Szimpatizánsok!

Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy a „Salutem” könyvsorozat 7. kötete „*Emlékkönyv KESERŰ István születésének 90. évfordulója alkalmából.*” címmel felkerült tudományos társaságunk honlapjára. A kötet a könyvsorozat megszokott méretében és formájában, illetve motívumaival készült. Hét írást tartalmaz. A szerkesztő — azon kívül, hogy igyekezett tudományos társaságunk 2004-ben elhunyt néhai elnökével való személyes kapcsolatra tekintettel is összeállítani a szerzők csoportját — figyelembe vette az ünnepelt ízlésvilágát és a kutatási területét. Így került a válogatásba ZEIDLER Sándor egyenruha-történeti alkotása, a magyar határőrizet történetének témakörébe tartozó írásművek stb..

A kötetben publikált írásművek:

BODA József : Az afganisztáni mérleg.

Afganisztán a világpolitikában egyre nagyobb szerepet kapott a XXI. században. A szovjet megszállás, majd kivonulás továbbá a terrorista mozgalmak háttérterületként a nagy nemzetközi erőkoncentrációk arra törekedtek, hogy az ország a vonzáskörükbe tartozóan konszolidálódjon. Ebből fakadóan 2003-tól az Európai Unió, a NATO fokozott szerepvállalást valósított meg a térség rendvédelmi struktúrájának felépítése és fenntartása tekintetében is. Ebben vettek részt Magyarország részéről a magyar rendvédelmi szakemberek, a új afgán rendvédelmi struktúrát nehéz körülmények között az alapokról kiindulva kellett újjáteremteni, amely embert próbáló feladatot jelentett a magyar misszió tagjai számára. A magyar kontingensek feladataikat mégis példamutatóan teljesítették.

ERNYES Mihály : Szilánkok a rendőrakutyaképzés történetéből.

A kutya, mint a magyar rendvédelmi testületek személyi állománya tagjai szolgálatellátásának segítője a XIX. században fordult elő először, alapvetően az akkoriban nemrég kitenyészett németjuhász kutyákra alapozva. Mint minden új jelenségnek, a szolgálati kutyáknak is megvoltak az ellenzői és a támogatói egyaránt. Fokozatosan azonban — a világháborúk és a gazdasági válságok ellenére — szélesedett és megerősödött a szolgálati kutyák alkalmazásával szimpatizálók köre. A magyar szakirodalom is gyarapodott, a kezdeti németből fordított kiadványok mellett egyre több olyan szakkönyv is megjelent, amely már a magyar tapasztalatokat osztotta meg az érdeklődőkkel.

PARÁDI Ákos : A Magyar Királyi Folyamórség.
 A Magyar Királyi Folyamórség 1921-től 1931-ig működött. A Kárpát-medence hajózható vizeinek a védelme, azokon a rend fenntartása egyidős a keresztény magyar állam történetével. Az Osztrák-Magyar Monarchiában e feladatot a Császári és Királyi Haditengerészet Dunaflojtillája látta el. A trianoni békediktátum a magyar állam számára megtiltotta a hadihajózást. A Dunaflojtillát pedig hadizsákmányként rekvirálták. E nehéz körülmények ellenére a magyar állam vezetése úgy döntött, hogy rendvédelmi erőnek álcázva és a vízrendészeti feladatkör ellátásának a fedésében mégis létrehozni folyami erőket a megcsönkített Magyarország hajózható vizein. E kettős — legális és illegális — feladatkört a testület kiválóan ellátta. Az 1938. évi Bled-i egyezmény után — amely elismerte Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát — a Magyar Királyi Folyamórség harci feladatok ellátására alkalmas részét a Magyar Királyi Honvédségbe integrálták. A vízrendészeti feladatokat pedig átadták a Magyar Királyi rendőrség számára 1939 elején.

PARÁDI József : A polgári magyar állam rendvédelmi modellje 1867-1944.
 A polgári magyar állam rendvédelmi modellje az úgynevezett kontinentális típusú rendvédelmi modellcsoport részét alkotta. E rendvédelmi modelltípus lényege, hogy két pillértestületen nyugszik, a csendőrségen, mint katonailag szervezett fegyveres őrtestületen és a rendőrség(ek)e)n mint polgári fegyveres őrtestület(ek)e)n. A vizsgált időszakot ugyan kettémetszi a magyarországi tanácsköztársaság 133 napos időszaka, azonban a dualizmus és a két világháború közötti időszak mégis egységes egészet alkot annak ellenére, hogy létrejöttek eltérések is. Magyarország viharos történetéből fakadóan számos rendvédelmi testület működött ebben az időben az országban. Létük és működésük nem kis mértékben a környező nagyhatalmak behatolási kísérleteinek a megelőzésére, illetve kivédésre irányultak.

SUBA János : A magyar államhatár a trianoni békediktátum előtt és után 1867-1941
 A történelmi Magyarország határai úgynevezett természetes határok voltak, amelyek mintegy 1 000 év alatt formálódtak. Ezen határok biztosították a keretet a Kárpát-medence politikai, gazdasági kulturális egységének. A dualizmus időszakában azonban előtérbe került az új korszerű technikai követelményeknek megfelelően kitűzött államhatárok létrehozása a terepen. A trianoni békediktátum nyomán pedig merőben új — a nagyhatalmi érdekeknek megfelelően mesterségesen létrehozott — államhatárok kitűzésére került sor, melyet a területviisszacsatolások kapcsán jórészt sikerült módosítani. A magyar állam határainak a polgári magyar állam időszakában történő kitűzésének szervezeti és technikai körülményeit és eseményeit tárja fel a tanulmány.

VEDŐ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség közreműködése az adóvégrehajtásban 1867-1944.
 A polgári magyar állam időszakában a kedvezőtlen gazdasági körülmények nyomán esetenként szükségessé vált az adótarozások karhatalmi segédlettel történő beszedése. Ezeknek a helyzeteknek a jogi szabályozottsága ebben az időben jött létre, melyben fontos szerep hárult az egyetlen olyan közterületi szolgálatot ellátó magyar rendvédelmi fegyveres testületre, amely katonailag szervezett fegyveres őrtestületként működött. A karhatalom fogalma jelentős változáson esett át a vizsgált időszakban a magyar kultúrközegben. Ebből fakadóan a fogalmi tisztázás elengedhetetlen része a téma kifejtésének. A karhatalmi segítséggel megvalósuló adótarozások végrehajtása kapcsán érintőlegesen ugyan, de bemutatásra kerül a korabeli pénzügyi hierarchia is.

ZEIDLER Sándor : A ZRÍNYI-sisak születése. Rendőrfelügyelő, vagy történelmi festőművész a tervező?

A ZRÍNYI-sisak a polgári magyar állam rendőrségei öltözékeinek egyik emblemikus fejfedője volt. A sisakot 1909-ben rendszeresítették és 1945-ig viselték. A témakör kutatói körében szinte axiómának számított, hogy a ZRÍNYI-sisakot NEMES Mihály történelmi festőművész tervezte. A téma közelmúltbeli kutatása során azonban magister ZEIDLER Sándor ékítménytörténész feltárta, hogy a sisak tervét a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség BENICZKY Tamás nevű felügyelője készítette el, csupán a látványtervét alkotta meg NEMES Mihály történelmi festőművész. A ZRÍNYI-sisaknak voltak előzményei is, ugyanis a Magyar Királyi Koronáország, a Magyar Királyi Darabonttestőrség és a Magyar Királyi Képviselőházi Őrség öltözködési szabályzataiban ez a sisak típus már a XIX-XX. század fordulóján szerepelt. Valamennyi érintett korabeli sisakforma őséneke pedig az úgynevezett jáász-sisakot tekintették, amely az avar-hun fővegek utódjaként élt tovább Magyarországon.

A kötet saját használatra térítésmentes formában elérhető és letölthető a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történelmi Tudományos Társaság honlapjáról: <http://users.atw.hu/szbrmtt/Kiadvanyaink.html>

A kötet sokszorosítása és terjesztése törvénysértő cselekedet.

A magyar rendvédelem-történet művelésének elősegítése érdekében végzett tevékenységekhez további eredményeket kívánok!

Budapest, 2020. IV. 20.

Tagtársi üdvözléssel:

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke